

DECIZIE

29 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Iuliana Oprea și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de avocatul Vasilachi Alexandru în interesele Nataliei Musteață, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea municipală de gestionare a fondului locativ nr. 17 împotriva Nataliei Musteață, intervenient accesoriu societatea pe acțiuni „CET 2” cu privire la încasarea datoriei și taxei de stat, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016, prin care s-a respins cererea de repunere a apelului în termen și s-a restituit cererea de apel depusă de Musteață Natalia ca fiind tardivă

c o n s t a t ă :

La 13 februarie 2015 întreprinderea municipală de gestionare a fondului locativ nr. 17 a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nataliei Musteață, intervenient accesoriu societatea pe acțiuni „Termocom” în procedura falimentului a livrat energie electrică.

În motivarea cererii de chemare în judecată întreprinderea municipală de gestionare a fondului locativ nr. 17 a indicat că în baza contului personal deschis pe numele Nataliei Musteață, societatea pe acțiuni „Termocom” în procedura falimentului a livrat energie electrică.

Musteață Natalia nu a achitat serviciile prestate, iar datoria acumulată pentru energia termică la 01 iulie 2014 constituie suma de 21 763,16 lei.

În vederea stingerii datoriei a expediat în adresa Nataliei Musteață facturi lunare și somație, însă aceasta nu a reacționat.

Se află în situație financiară precară creată din cauza rău-platnicilor, dintre care face parte și Musteață Natalia.

Cere întreprinderea municipală de gestionare a fondului locativ nr. 17 încasarea din contul Nataliei Musteață a datoriei în mărime de 21 763,16 lei și taxei de stat în mărime de 652,89 lei (f.d. 3-4).

Prin procura din 02 octombrie 2014 Tiutiuc Nonna a fost împuternicită de întreprinderea municipală de gestionare a fondului locativ nr. 17 să-i reprezinte interesele în instanța de judecată cu dreptul de a modifica temeiul acțiunii (f.d.41).

Reprezentantul Tiutiuc Nonna a depus în interesele întreprinderii municipale de gestionare a fondului locativ nr. 17 cerere de chemare în judecată

concretizată împotriva Nataliei Musteață, intervenient accesoriu societatea pe acțiuni „CET 2” solicitând încasarea datoriei pentru perioada de la 01 mai 2006 pînă la 01 iunie 2015 în sumă de 19 294,59 lei (f.d. 40).

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 08 iulie 2015 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea municipală de gestionare a fondului locativ nr. 17.

S-a încasat din contul Nataliei Musteață în beneficiul întreprinderii municipale de gestionare a fondului locativ nr. 17 datoria pentru energia termică calculată începînd cu perioada de la 01 mai 2006 pînă la 01 iunie 2015 în sumă de 19 294,59 lei și taxa de stat în mărime de 578,84 lei, în total suma de 19 873,43 lei.

În rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 53, 56-58).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2015 nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Musteață Natalia.

S-a acordat Nataliei Musteață termen pînă la 17 decembrie 2015 ora 14:30 pentru depunerea cererii de apel motivate și achitarea taxei de stat în mărime de 434,13 lei.

S-a explicat apelantei că în cazul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel apelul nu se va considera depus și va fi restituit (f.d. 65-66).

Prin mandatul din 11 mai 2015 avocatul Alexandru Vasilachi a fost împuternicit de Musteață Natalia să-i acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a ataca hotărîrea judecătorească (f.d. 25).

La 10 august 2015 avocatul Alexandru Vasilachi a declarat în interesele Nataliei Musteață apel nemotivat împotriva hotărîrii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 08 iulie 2015 (f.d. 62).

La 17 decembrie 2015 avocatul Alexandru Vasilachi în depus în interesele Nataliei Musteață apel motivat împotriva hotărîrii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 08 iulie 2015 (f.d. 75-76).

În ședința de judecată din 25 februarie 2016 avocatul Alexandru Vasilachi în interesele Nataliei Musteață a solicitat repunerea apelului în termen (f.d. 89-90).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016 s-a respins cererea de repunere în termen a apelului și s-a restituit apelul declarat de Musteață Natalia ca depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat repunerea în termen (f.d. 91-94).

La 04 aprilie 2016 avocatul Alexandru Vasilachi a declarat în interesele Nataliei Musteață recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii și trimiterea pricinii la rejudecare în instanța de apel (f.d. 99-100).

În motivarea cererii de recurs avocatul Alexandru Vasilachi a indicat că încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016 este ilegală și pasibilă de a fi casată.

Prin restituirea cererii de apel Nataliei Musteață i s-a îngădit accesul liber la justiție, dreptul la un proces echitabil și la un recurs efectiv garantat de art. 6, 13 și 20 ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Ziua în care începe să curgă termenul și ziua în care termenul se împlinește nu se calculează.

Apelul a fost depus în termen, deoarece zilele de 8 și 9 august 2015 au fost zile libere, iar apelul a fost declarat în următoarea zi lucrătoare la 10 august 2015, în modul stabilit de legislație.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Prin referința depusă la 23 iunie 2016 reprezentantul Puiu Igor în interesele societății pe acțiuni „Termoelectrica” a solicitat respingerea recursului ca neîntemeiat.

Studiind argumentele recursului în raport cu materialele pricinii și referinței depuse de reprezentantul Puiu Igor în interesele societății pe acțiuni „Termoelectrica”, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen, neîntemeiat și urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate din următoarele motive.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea de respingere a cererii de repunere a apelului în termen și de restituire a apelului la 25 februarie 2016.

Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia încheierii din 25 februarie 2016 la 18 martie 2016 (f.d. 35).

Avînd în vedere că la materialele pricinii lipsesc probe care ar confirma recepționarea copiei încheierii instanței de apel, recursul declarat de avocatul Alexandru Vasilachi în interesele Nataliei Musteață la 04 aprilie 2016 împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016 se consideră depus în termen.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a aplicat și interpretat corect normele de drept procedural.

Din actele pricinii rezultă că prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 08 iulie 2015 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea municipală de gestionare a fondului locativ nr. 17.

S-a încasat din contul Nataliei Musteață în beneficiul întreprinderii municipale de gestionare a fondului locativ nr. 17 datoria pentru energia termică calculată începînd cu perioada de la 01 mai 2006 pînă la 01 iunie 2015 în sumă de 19 294,59 lei și taxei de stat în mărime de 578,84 lei, în total suma de 19 873,43 lei.

În rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 53, 56-58).

În ședința de judecată din 08 iulie 2015 avocatul Alexandru Vasilachi a fost prezent (f.d. 51 verso, 52).

La 08 iulie 2015 avocatul Alexandru Vasilachi a primit contra semnătură copia dispozitivului hotărîrii (f.d. 54).

La 10 august 2015 avocatul Alexandru Vasilachi a declarat în interesele Nataliei Musteață apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 08 iulie 2015, solicitând să fie considerat apelul depus în termen, deoarece ultima zi de declarare a apelului a fost 08 august 2015 care a fost zi de sâmbătă și a depus apel la 10 august 2015, următoarea zi lucrătoare (f.d. 62).

În ședința de judecată din 25 februarie 2016 avocatul Alexandru Vasilachi în interesele Nataliei Musteață a solicitat repunerea apelului în termen pe aceleași motive (f.d. 89-90).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016 s-a respins cererea de repunere în termen a apelului și s-a restituit apelul declarat de Musteață Natalia ca depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat repunerea în termen (f.d. 91-94).

Argumentele invocate de avocatul Alexandru Vasilachi în cererea de recurs nu au suport legal și nu constituie temei de casare a încheierii contestate din următoarele motive.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 111 alin. (1), (2) și (3) Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

Termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Contrar prevederilor art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă, avocatul Alexandru Vasilachi a declarat apel nemotivat în interesele Nataliei Musteață la 10 august 2015, după expirarea termenului de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii din 08 iulie 2015 (f.d. 43-44).

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Nu poate fi reținut ca temei de repunere în termen argumentul avocatului Alexandru Vasilachi că ultima zi de depunere a cererii de apel a fost 8 august 2015, zi de sâmbătă în care instanțele de judecată nu au program de lucru.

Termenul de 30 de zile de declarare a cererii de apel împotriva hotărîrii Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 08 iulie 2015 a început să curgă la 09 iulie 2015 și a expirat la 07 august 2015, zi de vineri.

Argumentul că la calcularea termenului nu se ia în considerare ziua în care a început termenul și ziua cînd se împlinește este apreciat critic.

Or, art. 111 alin. (3) Codul de procedură civilă expres prevede că termenul începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Articolul 61 alin. (1) Codul de procedură civilă la fel prevede că părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În conformitate cu art. 75 alin. (4) Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sînt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Avocatul Alexandru Vasilachi nu a depus diligența necesară pentru a exercita calea apelului în conformitate cu prevederile legale și instanța de apel corect a respins cererea de repunere a apelului în termen restituind cererea de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016 este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În hotărîrea Ponomaryov vs. Ucraina 3236/03 din 03 aprilie 2008, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie foarte convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrînge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. Curtea a admis că revine în primul rînd instanțelor interne sa

decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016 este întemeiată, iar argumentele invocate în cererea de recurs nu au suport legal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de avocatul Alexandru Vasilachi în interesele Nataliei Musteață.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea municipală de gestionare a fondului locativ nr. 17 împotriva Nataliei Musteață, intervenient accesoriu societatea pe acțiuni „CET 2” cu privire la încasarea datoriei și taxei de stat.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii

Președinte,

Judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Iuliana Oprea

Sveatoslav Moldovan